

Landfri Krop, Valerianella olitoria, som nyttig og tidlig Foderplante.*)

Enhver Oekonomie-Indretning har Foderdyrkning til sin Grundvold. Mangen paa Kjendsgjerninger grundet Anviisning til dens Forbedring, mangen meddeelt Erfaring med Hensyn til denne Green af Landbruget have ikke forseilet deres Virkning, og dog tage Klagerne over Fodermangel stadigt til, idet de tørre Aar standse Vegetationen, de vaade forhindre en fuldstændig Høst. Kun en høiere Intelligents kan udjevne Følgerne af de mangfoldige Conjunctioner og elementaire Forhold, da kun grundig Sagkundskab og Flid kan nogenlunde have Landmanden til Herre over Naturens og Kunstens Kræfter, hvoraf han ved at vælge de fordeelagtigste Midler kan drage de høieste Resultater.

Som Spergelen er en guddommelig Gave for de Landmænd, hvis Jorder bestaae af reent eller sletblanket Sand, saaledes bliver Valerianella det i lige saa fuldt Maal for den kolde, tunge Leerjord, som den for en Deel erstatter de andre, mere fordringsfulde Foderurter. Planten voxer vild hos os paa alle Marker, uden at gjøre Forbring paa nogen Pleie og Gjødning, og udholder uden Skade den haardeste Vinterfulde. Dens sande Værd bestaaer i, at den i Slutningen af April og Begyndelsen af Mai, altsaa paa

*) Meddeelt af Dominical-Repræsentant Ferdinand Stieber 1846 i „Landwirthschaftl. Annalen des Mecklenburg. patriot. Vereins,“ 2det B. 2den Afdel.

en Tid, hvor der ikke er at tænke paa nyt Klover, staaer fuldkommen voren i fuld Blomstring.

Udsæden af denne Valerianella, der noies med enhver fugtig og tung, ja selv mager og stedmoderlig behandlet Jordbund, kan saaes tyndt i Aug. eller Sept. (eftersom man ønsker tidligere eller senere at benytte Foderet) paa een eller to Gange overharvet Jord, uden videre at nedharves, kommer tidligere eller sildigere op, efter som Sæden er gammel eller ny, breder sig i den næsten umærkelig varmere Marts og kan i Slutningen af April eller Begyndelsen af Mai staaes af til Grønfoeder. Dette er ligesaa velmagende som nærende, ogsaa af den Grund at det indeholdte Lactum er yderst velmagende, især for Dvæget meget behageligt, mælkgeivende og hurtigt mættende. Den Valerianella iboende Kraft til at rense det dyriffe Lesgeme befordrer ogsaa Sundheden, hvorfor den alt i den graa Oldtid synes at være tillagt sin Benævnelse af valere (at være sund og kraftig.)

Valerianella udskyder 10, 16, 20 Stengler af 8—10 Lms. Længde, der igjen bestaae af flere Grene med lancetformede, lige brede Blade; den hører til 3die Classes 1ste Orden af det Linn. System, og dens blaalighvide Blomster sidde i Toppe paa Enden af Grenene. Det fortjener vel at mærkes, at Udsæden, naar den saaes ung, ligger næsten 6 Uger i Jorden, før den spirer, medens den, 2—3 Aar gammel, spirer og vorer op paa mindre end 8 Dage.

Da Valerianella efter denne Oplysning vel gjor de tarveligste Forbringinger paa en frugtbar Jordbund,

eller paa Beføstning og Møie, og tilmed blot optager Pladsen en kort Tid, og især viser sig nyttig i vanskelige Tider, saa kan jeg, om dens Udbytte ikke just kan maale sig med Kloverens, dog med fuld Ret anbefale den til Dyrkning, fordi de temmelig tæt staaende Planter deels kunne anvendes som Salat om Vinteren og deels til Gemyse, ganske som Spinat.

Paa c. 3 Skpr. Land regner man 10—12 \mathcal{B} Sæd, som man udsaaer paa den pløiede og harvede Jord; for at udstrøe det ligeligt, er det raadeligt, at saae det halve paa langs, og det andet halve paa tværs. Ved Hø høsten maa man sørge vel for, at Skaarene ikke ligge for tykt, da det saa let gaaer i Gjæring.

Frugten modnes i Juni efterhaanden; da man ikke kan vente en ligelig Modning, maa man høste Frugten, som let falder ud, naar de første Toppe ere modne, da man ellers løber Fare for et betydeligt Tab af Sæden.

For at imodegaae dette og paa en kunstig Maade bringe Sæden samtidig til Modenhed kan man iagttage følgende Forholdsregel: Naar Bladene gulne, trækker man Planterne forsigtigt op, lader dem ligge ovenpaa hinanden i 8—10 Dage, til de ligesom begynde at gjære; nu ryster man Foderet med en Rivestage, hvorved Sæden fuldkommen falder af. Denne tørrer man i nogle Dage i Luften, renses den for Avnerne og opbevarer den da til Udsæd. Frugten bevarer sin Spiredygtighed i 5—6 Aar.

Det ovennævnte Areal af c. 3 Skpr. Land giver 45 Ctn. grønt Foder eller henved 8 Ctnr. Hø. Dette Hø er i lige